

آیین نامه کمیته تغییر اقلیم وزارت جهاد کشاورزی

دفتر محیط زیست، توسعه پایدار و امور فناوری

بهار ۱۴۰۳

«باسمه تعالی»

ماده ۱- مقدمه:

با عنایت به ابلاغ سیاست‌های کلی محیط زیست کشور توسط مقام معظم رهبری (مدظله العالی) و در راستای وظایف وزارت متبوع با توجه به آیین نامه اجرایی کنوانسیون تغییر آب و هوا و پروتکل کیوتو و تأثیرات تغییر اقلیم بر امنیت غذایی کشور، همچنین بر اساس ابلاغیه وزیر محترم به شماره ۰۲۰/۸۰۷۷ در تاریخ ۱۴۰۳/۱/۲۰ در خصوص اهمیت تغییر اقلیم و معرفی دفتر محیط زیست، توسعه پایدار و امور فناوری به عنوان مسئول کمیته تغییر اقلیم وزارت جهاد کشاورزی؛ این کمیته به منظور انسجام و هماهنگی درون و برون بخشی در تطبیق سیاست گذاری، برنامه ریزی، رصد و پایش اثرات ناشی از تغییر اقلیم در بخش کشاورزی و منابع طبیعی و ارایه راهکارها، ارتقای سازگاری و تاب آوری، برای کاهش آسیب پذیری چالش‌ها تشکیل می‌شود.

ماده ۲- تعاریف:

- آیین نامه اجرایی کنوانسیون تغییر آب و هوا و پروتکل کیوتو: تصویب نامه شماره ۲/۱۷۸۴۵/ت/۴۸۱۵۳ هـ مصوب ۱۳۹۱/۱۱/۷ و اصلاحیه مصوب ۱۳۹۴/۶/۲۲
- کمیته: کمیته تغییر اقلیم وزارت جهاد کشاورزی
- دبیرخانه کمیته: دبیرخانه کمیته تغییر اقلیم وزارت جهاد کشاورزی
- کمیته تخصصی: زیر مجموعه کمیته تغییر اقلیم وزارت جهاد کشاورزی می‌باشد که در ستاد توسط بخشهای تخصصی و دراستانها توسط سازمان جهاد کشاورزی تشکیل می‌شود.
- کنوانسیون: کنوانسیون تغییر آب و هوا مصوب ۱۳۷۱ هجری شمسی برابر با ۱۹۹۲ میلادی و ملحقات آن.
- مراجع صلاحیت دار ملی: سازمان حفاظت محیط زیست، سازمان هواشناسی، وزارت امور خارجه و دستگاه‌های نظارتی.

ماده ۳- اعضای کمیته نمایندگان تام الاختیاری از:

• معاونت برنامه ریزی و امور اقتصادی	• سازمان امور عشایری ایران
• معاونت آب و خاک	• سازمان مرکزی تعاون روستایی ایران
• معاونت امور زراعت	• موسسه آموزش و ترویج کشاورزی
• معاونت امور باغبانی	• دفتر توسعه فعالیتهای کشاورزی زنان روستایی و عشایری
• معاونت امور تولیدات دامی	• دفتر امور بین الملل و سازمانهای تخصصی
• معاونت توسعه بازرگانی	• مرکز توسعه مکانیزاسیون و صنایع کشاورزی
• معاونت توسعه مدیریت و منابع	• دفتر مدیریت بحران و پدافند غیرعامل
• سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی	• دفتر امور حقوقی
• سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری کشور	• مرکز روابط عمومی و اطلاع رسانی
• سازمان حفظ نباتات	• دفتر امور مجلس
• سازمان دامپزشکی کشور	• موسسه پژوهشهای برنامه ریزی اقتصاد کشاورزی و توسعه روستایی
• سازمان شیلات ایران	• دبیرخانه‌های تنوع زیستی و مقابله با بیابانزایی
• سازمان امور اراضی کشور	

تبصره ۱: باتوجه به موضوع و ضرورت از بخش های دیگر حسب مورد بدون حق رای دعوت به عمل خواهد آمد.

ماده ۴- نحوه تشکیل و اداره جلسات کمیته:

جلسات کمیته به ریاست مشاور وزیر و مدیرکل دفتر محیط زیست، توسعه پایدار و امور فناوری هر دو ماه یکبار برگزار می شود.

تبصره ۱: اعضای معرفی شده کمیته در سطح مشاور یا مدیرکل می باشند.

تبصره ۲: احکام دبیر، اعضای کمیته و روسای کمیته های تخصصی به تایید رئیس کمیته خواهد رسید.

تبصره ۳: جلسات فوق العاده بر حسب ضرورت و بنا به تشخیص رئیس کمیته تشکیل خواهد شد.

تبصره ۴: اعضای کمیته باید شخصا در جلسه حضور یابند و چنانچه هر یک از اعضا در هر سال دو جلسه متوالی یا سه جلسه متناوب، غیبت داشته باشند، نسبت به جایگزینی عضو/ نماینده مذکور اقدام خواهد شد.

تبصره ۵: تصمیم گیری در خصوص هر موضوع، پس از شنیدن نظر تخصصی بخش مربوطه، با اظهار نظر دو سوم اعضا و ذی نفعان و براساس رای اکثریت نسبی (نصف به علاوه یک حاضرین) انجام خواهد شد. چنانچه تصمیم اتخاذ شده کمیته با نظر رئیس کمیته های تخصصی مربوطه متناقض بود، کمیته ی تخصصی مذکور یک هفته فرصت دارد پیشنهاد و مستندات را برای اخذ تصمیم نهایی به کمیته ارائه دهد.

تبصره ۶: دستور جلسات به پیشنهاد روسای کمیته های تخصصی و پس از تایید رئیس کمیته به اطلاع اعضا خواهد رسید. (موضوعاتی در دستور کار کمیته قرار می گیرد که بدوا در کمیته های تخصصی مندرج در این آیین نامه تحت بررسی کارشناسی قرار گرفته باشد.)

تبصره ۷: دبیرخانه کمیته در محل دفتر محیط زیست، توسعه پایدار و امور فناوری دایر خواهد بود.

تبصره ۸: کمیته های تخصصی لازم ذیل این کمیته تشکیل خواهد شد.

ماده ۵- وظایف و اختیارات کمیته به شرح زیر است:

- تعیین چالش ها، ارائه راهکارها و اتخاذ سیاستهای بخشی و برنامه های اجرایی به منظور برآورد میزان انتشار گازهای گلخانه ای، کاهش انتشار گازهای گلخانه ای، سازگاری و تاب آوری با شرایط اقلیمی جدید، بررسی اثرات زیانبار ناشی از تغییر اقلیم و اتخاذ تدابیر لازم به منظور مقابله، سازگاری و افزایش تاب آوری بخش کشاورزی و منابع طبیعی،
- تبیین خط مشی ها و راهبردهای ارتباطی و تدوین پیوست های رسانه ای به منظور مشارکت ذینفعان و مردم در فرآیندهای تصمیم گیری مرتبط با تغییرات اقلیمی و انطباق با آن،
- تصویب دستورالعملها، ضوابط، شیوه نامه ها و برنامه ها دریافت شده از کمیته های تخصصی ذیل این کمیته،
- طراحی ساز و کارهای نظارت بر حسن اجرای دقیق دستورالعمل ها، ضوابط، شیوه نامه ها و برنامه های مصوب در این کمیته،

- تبیین مواضع وزارت جهادکشاورزی در نشستهای ملی، بین المللی و هیئت بین الدولی تغییر آب و هوا (IPCC) و پیگیری موارد ارجاعی از مراجع صلاحیت دار ملی کشور در رابطه با کنوانسیون،
- تدوین و تهیه گزارش ملی بخش کشاورزی و منابع طبیعی مطابق تبصره ماده ۲ آیین نامه اجرایی کنوانسیون تغییر آب و هوا و پروتکل کیوتو (میزان انتشار، آسیب پذیری بخش، سیاستها و اقدامات کاهش انتشار و سازگاری) جهت انعکاس به مراجع صلاحیت دار ملی،
- ایجاد هماهنگی و تعامل درون و برون بخشی، بهره‌گیری از ظرفیت شرکتهای دانش بنیان و بخش غیردولتی به منظور هم افزایی، برنامه ریزی، رصد و پایش و تبادل اطلاعات در زمینه تغییر اقلیم،
- برنامه ریزی برای ظرفیت سازی و پیگیری استفاده از اعتبارات بین المللی جهت اجرای پروژه‌های مصوب کارگروه،
- ارزیابی و بررسی گزارشات نحوه اقدامات کمیته‌های تخصصی،
- ارائه گزارشات شش ماهه به مقام عالی وزارت.

ماده ۶- کلیه اعضای کمیته موظف به پیگیری مصوبات در حیطه کاری بخشهای مربوط خود بوده و گزارش آن را در فرصت تعیین شده به کمیته ارائه خواهند کرد.

ماده ۷- کمیته‌های تخصصی:

کمیته‌های تخصصی در دو سطح ستادی و استانی به شرح ذیل تشکیل می‌شوند:

الف) ستادی:	ب) استانی
• کمیته تخصصی آب و خاک	• کمیته استانی
• کمیته تخصصی زراعت	
• کمیته تخصصی باغبانی	
• کمیته تخصصی تولیدات دامی	
• کمیته تخصصی منابع طبیعی و آبخیزداری	
• کمیته تخصصی شیلات و آبزیان	

- تبصره ۱: روسای کمیته‌های تخصصی ستادی نماینده تام‌الاختیار معرفی شده به کمیته اصلی می‌باشد.
- تبصره ۲: رئیس کمیته استانی، رئیس سازمان جهادکشاورزی استان و دبیر آن رئیس گروه محیط زیست، توسعه پایدار و امور فناوری در استان می‌باشد.
- تبصره ۳: اعضای کمیته‌های تخصصی حسب مورد می‌توانند از کمیته‌های متناظر دعوت داشته باشند.
- تبصره ۴: کمیته‌های تخصصی موظف به ارائه گزارشات دو ماهه به کمیته اصلی می‌باشند.
- تبصره ۵: باتوجه به موضوعیت و ضرورت از بخش‌های دیگر حسب مورد بدون حق رای دعوت بعمل خواهد آمد.

ماده ۸- اعضای کمیته تخصصی ستادی؛ نمایندگان تام الاختیار از:

- دفاتر تخصصی معاونت/ سازمان مربوطه
- موسسات تحقیقاتی تخصصی مربوطه
- سازمان حفظ نباتات (در کمیته تخصصی زراعت و باغبانی)
- سازمان دامپزشکی کشور (در کمیته‌های تخصصی تولیدات دامی و شیلات)
- سازمان امور عشایر (در کمیته‌های تخصصی منابع طبیعی و آبخیزداری و امور دام)
- سازمان امور اراضی (در کمیته تخصصی منابع طبیعی و آبخیزداری)
- سازمان تعاون روستایی (در کمیته‌های تخصصی زراعت، باغبانی و تولیدات دامی)
- سازمان چای (در کمیته تخصصی زراعت و باغبانی)
- موسسه آموزش و ترویج کشاورزی (در تمامی کمیته‌های تخصصی)
- دفتر مدیریت بحران و پدافند غیر عامل (در تمامی کمیته‌های تخصصی)
- دفتر محیط زیست، توسعه پایدار و امور فناوری (حسب مورد)
- معاونت برنامه‌ریزی و امور اقتصادی (حسب مورد)
- معاونت توسعه بازرگانی (حسب مورد)
- مرکز توسعه مکانیزاسیون و صنایع کشاورزی (حسب مورد)
- صندوق بیمه محصولات کشاورزی (حسب مورد)
- نظام صنفی کشاورزی (حسب مورد)
- شرکت شهرک‌های کشاورزی (حسب مورد)
- سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی (حسب مورد)
- سازمان نظام دامپزشکی (حسب مورد)
- سه نفر افراد حقیقی صاحب نظر در حوزه (حسب مورد)

ماده ۹- وظایف و اختیارات کمیته‌های تخصصی ستادی به شرح زیر است:

- تهیه، تدوین و گردآوری اطلاعات لازم برای بررسی وضعیت موجود در بخش از نظر میزان انتشار گازهای گلخانه‌ای، آسیب پذیری در برابر تغییرات اقلیمی و اقدامات انجام شده برای سازگاری با آن و ارائه به دبیرخانه کمیته،
- تهیه، تدوین و به روز رسانی سیاستهای کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای و ارائه به دبیرخانه کمیته،
- تهیه، تدوین و به روز رسانی سیاستهای سازگاری با تغییر اقلیم و ارائه به دبیرخانه کمیته،
- تهیه و تدوین گزارش ملی بخش کشاورزی و منابع طبیعی مطابق تبصره ماده ۲ آیین نامه اجرایی کنوانسیون تغییر آب و هوا و پروتکل کیوتو (میزان انتشار، آسیب پذیری بخش، سیاستها و اقدامات کاهش انتشار و سازگاری) و ارائه به دبیرخانه کمیته،
- شناسایی و اولویت بندی چالشهای کلیدی، تعیین الویت‌های پژوهشی، شناسایی نیازهای تکنولوژیکی، تهیه بانک اطلاعاتی محققان و پژوهشگران در خصوص موضوع تغییر اقلیم و ارائه به دبیرخانه کمیته،
- تهیه و تدوین و به روز رسانی بسته آموزشی و ترویجی (بروشور ویژه مروجین و کشاورزان، برنامه رادیو و تلویزیونی، تولید محتوای دیجیتال و...) در خصوص کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای و سازگاری با شرایط جدید و ارائه گزارش آن به دبیرخانه کمیته،
- تهیه، تدوین و بروز رسانی دوره‌ها و سرفصلهای آموزشی تغییر اقلیم برای کارشناسان ستادی و استانی و اولویت اجرای آنها و ارائه گزارش آن به دبیرخانه کمیته،
- برگزاری و حضور در نشستها، جلسات و سمینارهای ملی و بین المللی در خصوص موضوع تغییر اقلیم،
- پیگیری و هماهنگی در خصوص موضوعات، برنامه‌ها، استعلام‌ها، گزارشات ملی و اسناد بین المللی دریافت شده از دبیرخانه کمیته،

- ارائه گزارش اقدامات هر دو ماه یکبار به کمیته،
- تهیه و ارسال گزارش عملکرد سالانه به دبیرخانه در ابعاد و جنبه‌های مختلف تغییر اقلیم در حیطه وظایف بخش مربوطه در پایان سال.

ماده ۱۰- اعضای کمیته استانی؛ نمایندگان تام‌الاختیار از:

• معاونت برنامه‌ریزی و امور اقتصادی	• اداره کل / مدیریت امور عشایر
• مدیریت آب و خاک و امور فنی و مهندسی	• اداره کل شیلات استان
• معاونت بهبود تولیدات گیاهی	• اداره کل دامپزشکی
• معاونت بهبود تولیدات دامی	• اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری
• معاونت توسعه بازرگانی	• اداره مدیریت بحران و پدافند غیرعامل
• معاونت توسعه مدیریت و منابع	• موسسات و مراکز تحقیقاتی و آموزشی بخش کشاورزی و منابع طبیعی
• سازمان تعاون روستائی	• سازمان نظام دامپزشکی استان
• مدیریت صنایع تبدیلی و غذایی	• سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی استان
• مدیریت امور اراضی	• نظام صنفی کشاورزی
• مدیریت هماهنگی ترویج کشاورزی	• سه نفر افراد حقیقی صاحب نظر در حوزه
• نماینده امور زنان روستایی استان	

ماده ۱۱- وظایف و اختیارات کمیته استانی به شرح زیر است:

- تهیه، تدوین و گردآوری اطلاعات لازم برای بررسی وضعیت موجود در بخش از نظر میزان انتشار گازهای گلخانه‌ای، آسیب پذیری در برابر تغییرات اقلیمی و اقدامات انجام شده برای سازگاری با آن در استان و ارائه به دبیرخانه کمیته،
- اجرای برنامه‌ها و سیاستهای بخشی ابلاغی کمیته به منظور مدیریت چالشهای ناشی از تاثیر تغییرات اقلیمی،
- شناسایی و اولویت‌بندی چالشهای کلیدی، تعیین الویت‌های پژوهشی، شناسایی نیازهای تکنولوژیکی، تهیه بانک اطلاعاتی محققان و پژوهشگران در استان در خصوص موضوع تغییر اقلیم و ارائه به دبیرخانه کمیته،
- تدوین راهنمای آموزشی، بروشور ویژه مروجین و کشاورزان، برنامه‌های صوتی و تصویری، محتوای دیجیتال و... در خصوص راهکارهای مدیریت اثرات ناشی از تغییر اقلیم و سازگاری با شرایط جدید و ارسال گزارش آن به دبیرخانه کمیته،
- آموزش مروجین و کشاورزان در خصوص تغییر اقلیم و راهکارهای سازگاری با آن و ارسال گزارش آن به دبیرخانه کمیته،
- برگزاری دوره‌های آموزشی تغییر اقلیم برای کارشناسان استانی و شهرستانهای تابعه در راستای سیاستهای ابلاغی و ارسال گزارش آن به دبیرخانه کمیته،
- برگزاری و حضور در نشستها، جلسات و سمینارهای ملی و بین‌المللی در خصوص موضوع تغییر اقلیم،
- ارائه گزارش اقدامات هر دو ماه یکبار به کمیته.

تبصره ۱: نیازهای کمیته استانی بنا به اولویت موضوعی هر استان به کمیته تخصصی ستادی مربوطه برای طرح و تصمیم‌گیری و ارسال و بازخورد آن به کمیته استانی منعکس خواهد شد.

تبصره ۲: گزارشات کمیته استانی حسب موضوع کاری به کمیته تخصصی ستادی مربوطه برای بررسی و اظهارنظر کارشناسی ارسال می‌شود.

ماده ۱۲- دبیرخانه کمیته پس از تلفیق گزارشات کمیته‌های تخصصی و طرح در کمیته، نسبت به ارسال گزارشات به مراجع صلاحیت دار ملی اقدام می‌نماید.

ماده ۱۳- این آیین نامه در ۱۳ ماده و ۱۶ تبصره به تصویب کمیته تغییراقلیم وزارت جهاد کشاورزی رسید و هرگونه تغییر در مفاد آن به پیشنهاد اعضا و تصویب در کمیته قابل انجام خواهد بود.